

S

Saplagang geschied

NETHERLANDS DELEGATION
TO THE UNITED NATIONS
ROOM 301, 10 ROCKEFELLER PLAZA
NEW YORK 20, N. Y.
TELEPHONE: CIRCLE 6-8889

Datum 1/6	Agenda 55059.
Foto 25533	Casier H113.50 794

*DID
DOA/YW
JAAR*

21

VERTROUWELIJK

No. 1225/324

29 Mei 1950

M
COPIE NAAR M GEZONDEN.
DATUM: 1/6

In verband met de komende Assemblée en de voor Nederland belangrijke problemen die daarmee samenhangen, waarbij ik speciaal denk aan het Punt Vier programma en de Nieuw-Guinea kwestie, leek het mij gewenst dat Mr. Luns eens contact opnam met de ambtenaren van de Afdeling Verenigde Naties van het State Department om met hen over genoemde kwesties enige oriënterende besprekingen te voeren. De heer Luns heeft zich mitsdien van 17 tot 21 dezer naar Washington begeven waar hij, dank zij de bijstand en introducties van Harer Majesteits Ambassade aldaar, de voornaamste ervoor in aanmerking komende ambtenaren van het Departement van Staat heeft kunnen spreken. Een door genoemde Ambassaderaad vervaardigde aantekening over zijn indrukken moge ik Uwer Excellentie hiernevens doen toekomen.

Afschrift dezes zond ik rechtstreeks aan Harer Majesteits Ambassadeurs te Washington en Ottawa.

DE VERTEGENWOORDIGER VAN NEDERLAND
BIJ DE VERENIGDE NATIES

[Handwritten signature]

Zijner Excellentie
Mr. D. U. Stikker
Minister van Buitenlandse Zaken
te
's-Gravenhage

OPTEKENING VOOR DE HEER VON BALLUSECK

Tijdens mijn verblijf te Washington, van 17 dezer tot 21 dezer, bezocht ik de volgende leden van het State Department:

- 1: De heer John D. Hickerson, "Assistant Secretary of State for United Nations Affairs."
- 2: De heer Harding F. Bancroft, hoofd van de afdeling "United Nations Political and Security Affairs."
- 3: De heer Samuel P. Hayes Jr., lid van de Griffin missie naar Zuid-Cost-Azië en "Special Assistant" van de heer Willard L. Thorp, "Assistant Secretary of State for Economic Affairs."
- 4: De heer Joe W. Scott, hoofd van de afdeling voor Benelux en Zwitserse Zaken en "Intelligence Adviser" voor Europese Zaken.
- 5: De heer Walter M. Kotschnig, directeur van het "Office of United Nations Economic and Social Affairs." De heer Kotschnig had bij zich Mejuffrouw Dennis, zijn "Special Assistant" voor het Punt Vier Program.

Aan de heren Hickerson en Hayes werd ik voorgesteld door respectievelijk Jhr. Reuchlin en Dr. Philipse, die uiteraard deelnamen aan het daarop volgende onderhoud.

De heer Hickerson ving aan met te vragen of het Nederlandse standpunt inzake de toelating van communistisch China tot de Verenigde Naties ongewijzigd is gebleven. Nadat hierop bevestigend was geantwoord zeide de Onderstaats Secretaris, dat volgens de Amerikaanse opvatting ieder orgaan, ook de lagere, bevoegd was een beslissing ten principale te nemen. Hij gaf echter toe dat het feit, dat Nederland geen lid van de Security Council uitmaakt, een verschil maakt.

De Amerikaanse Regering zal haar houding terzake in de nabije toekomst niet wijzigen en de heer Hickerson achtte het dan ook waarschijnlijk, dat de kwestie nog onopgelost zal zijn wanneer in September aanstaande de Assemblée bijeen komt. Een mogelijke oplossing zou dan wellicht gevonden kunnen worden, indien de Algemene Vergadering bij eenvoudig meerderheidsbesluit zou beslissen, dat het communistische regime recht had op de Chinese zetel.

De Verenigde Staten zouden zich hierbij neerleggen, hoewel het twijfelachtig is of de Algemene Vergadering dan wel de Veiligheidsraad het hoogste orgaan der Verenigde Naties is. Hij dacht niet, dat de Soviet Unie van plan is de Verenigde Naties voortdurend te boycotten. Daarvoor was de organisatie te nuttig voor de Russen, die overigens in 1946 (bij de bespreking door de Veiligheidsraad van de Iraanse klacht) en in 1948 (te Parijs bij de bespreking van de Berlijnse blokkade) de Veiligheidsraad reeds hadden gebycot.

De heer Hickerson zeide nog geen rechtstreekse berichten te hebben gehad over de resultaten van de reis van de heer Lie naar Moskou. Hij dacht echter niet dat een en ander een groot succes is geweest. In dit verband merkte hij op, dat de Secretaris-Generaal de gewoonte had zich dikwerf optimistischer uit te drukken dan wel geheel verantwoord was.

Nadat dezerzijds het Punt Vier program was aangestipt en daarbij de ontwikkeling in Indonesië even ter sprake kwam, bleek dat de heer Hickerson eerder gereserveerd was over het beleid dusver van de regering van de R.I.S. De jongste verklaringen van Agoes Salim, waarvan hij op de hoogte was, hadden uiteraard geen goede indruk gemaakt, hetgeen eveneens gold voor de missie Palar naar Moskou en de daarmee samenhangende geluiden.

Over Nieuw-Guinea beperkte de heer Hickerson zich tot de verklaring, dat de Amerikaanse Regering zeer hoopt dat deze kwestie buiten de Veiligheidsraad zal kunnen worden afgewikkeld.

Nog valt te vermelden, dat, naar aanleiding van een mijnerzijds gemaakte opmerking, de heer Hickerson (die van het gebeurde overigens niet op de hoogte bleek te zijn) beaamde, dat de uitzending vanwege de Verenigde Naties van een technische missie naar Indonesië, buiten voorkennis van onze Permanente Vertegenwoordiging en zonder dat ook maar één der leden Nederlands verstond, een bedenkelijk symptoom was voor wat betreft het bijtrekken van Nederlandse experts in het Punt Vier Program.

Het onderhoud

Het onderhoud met de heer Bancroft liep voornamelijk over de ontwikkeling in Indonesië en het probleem Nieuw-Guinea. Meer nog dan de heer Hickerson liet de heer Bancroft van bezorgdheid en teleurstelling blijken over het optreden der Indonesische Regering sinds de soevereiniteits overdracht. Voor wat betreft het Nieuw-Guinea probleem bleek hij de door de Ambassadeur overhandigde nota geheel te kennen en hij gaf de indruk te begrijpen, dat Nederland niet genegen is van zijn soevereiniteit over dit gebiedsdeel afstand te doen. Evenals de andere ambtenaren van het State Department, die ik bezocht, meende ook hij dat getracht moest worden de kwestie buiten de Veiligheidsraad te houden en hij sprak de hoop uit, dat een voor beide partijen bevredigende oplossing zou kunnen worden gevonden. Wellicht, zo zeide hij, zouden de twee regeringen kunnen beslissen voorlopig niets te beslissen. Toen dezerzijds hierop werd geantwoord, dat zulk een uitstel slechts dan waarde zou hebben indien minstens vijftien à twintig jaren geen nadere beslissing zou worden genomen daar anders de grote Nederlandse concerns (gezien de in Indonesië zelf dusver opgedane ervaringen) niet genegen zouden zijn in Nieuw-Guinea te investeren, werd dit argument juist gevonden.

De heer Bancroft bleek voorts speciaal gevoelig voor het argument, dat zonder een als buur ter plaatse aanwezig blijven van Nederland met de daaruit voortvloeiende invloed, er zelfs bij goede wil van de Indonesiërs op de duur niets van de Unie terecht zal komen, daar alsdan Nederland veel te weinig gewicht in de schaal zou bezitten.

Voorts werd hem duidelijk gemaakt, dat van Amerikaanse zijde niet gehoopt zal kunnen worden op een oplossing waarbij Nederland wederom concessies zou doen, hetgeen hij verklaarde te begrijpen. Hij zeide in dit verband, dat de strategische waarde van Nieuw-Guinea in de handen van een bevriende mogendheid door het State Department volkomen wordt ingezien. Waar volgens de collega's aan Harer Majesteits Ambassade de heer Bancroft in het verleden een uitgesproken voorstander van het verlenen van algehele soevereiniteit aan de Indonesiërs is geweest, schijnt het wel, dat er bij genoemde ambtenaar een ommekeer is ingetreden.

Nog valt te vermelden, dat naar aanleiding van een opmerking zijnerzijds, dat de Amerikaanse Regering eerder "reluctant" is de regeringen van de jonge onafhankelijk Aziatische staten af te stoten door een krachtig optreden bij voorkomende gelegenheden, hem de vraag werd voorgelegd of deze politiek niet uiteindelijk volkomen averechtse resultaten zal hebben. Hierbij werd als voorbeeld gesteld hoe, ondanks

de meest felle

de meest felle anti-Indonesische redevoeringen van de zijde der Russen tijdens de laatste Veiligheidsraad zittingen, de Indonesiërs zich gehaast hebben een missie naar Moskou te zenden en zich met zorg onthouden van iedere anti-Russische uitlating. Ik meende hieraan te moeten toevoegen, dat ik "shuddered at the thought" van de nota, die de Nederlandse Regering zou hebben ontvangen indien in Maart van verleden jaar in het door ons gecontroleerde gebied van Java een Amerikaanse journalist en professor zouden zijn vermoord. Zijn antwoord luidde: "I shudder too."

De heer Scott, die in het verleden als lid van de afdeling Verenigde Naties een rol heeft gespeeld bij de behandeling van de Indonesische kwestie voor de Veiligheidsraad en die zich daarbij redelijker en begrijpender heeft betoond dan sommige van zijn collega's heeft, naar bleek, door zijn nieuwe functie een open oog voor de vele moeilijkheden, waarvoor Nederland zich in Europa en in het Verre Oosten geplaatst ziet.

Naar aanleiding van een opmerking, dat de Amerikaanse Regering wellicht geneigd zou zijn bij de uitvoering van haar eigen Punt Vier Program gebruik te maken van de vele geschoolde Nederlandse krachten, speciaal voor wat betreft de uitvoering van publieke werken, de ontwikkeling van tropische cultures, de bestrijding van tropische ziekten etc., zeide hij dat dit waarschijnlijk wel mogelijk zal blijken en dat hij meende te weten, dat een en ander op aandringen van de ambassade reeds in sympathieke overweging wordt genomen.

Inzake de missie van de heer Palar zeide hij, dat Palar zich na zijn terugkeer tegenover Cochran weinig optimistisch had uitgelaten, doch hij gaf toe dat het niet onmogelijk was dat 's Heren Palar's verklaringen wellicht zijn afgestemd op de persoonlijkheid en nationaliteit van degenen met wie hij sprak.

Na enige minder vriendelijke opmerkingen aan het adres van Australië te hebben geuit naar aanleiding van het door Australië ingenomen standpunt ten aanzien van Nieuw-Guinea, merkte de heer Scott op, dat de heren Acheson en Bevin aan de heer Stikker te Londen zouden hebben verklaard, dat de Amerikaanse en Britse Regeringen matigend te Canberra waren opgetreden. Ik heb geantwoord dit begrijpelijk te vinden doch meende er op te moeten wijzen, dat geen Nederlands belang gediend zou worden, indien deze stappen tot resultaat zouden hebben, dat Australië zich te zijner tijd zou neerleggen bij een vaste voet krijgen van de Indonesiërs op Nieuw-Guinea.

De heer Scott

De heer Scott hoopte dat, nadat de gemoederen "cooled down" zouden zijn, een bevredigende oplossing zou worden bereikt. Hem werd geantwoord dat de Nederlandse Regering juist voor dat de gemoederen over en weer verhit zijn haar standpunt strikt vertrouwelijk aan de ons bevriende regeringen heeft menen te moeten uiteenzetten en dat het wel eens "wishful thinking" zou kunnen blijken, indien gedacht werd dat de tijd wel raad zou brengen.

De heer Samuel Hayes ving aan met te verklaren sterk de indruk te hebben gehad tijdens zijn jongste verblijf in Indonesië, dat dit land zich op de "brink of an abyss" bevond. Bij de allerhoogste leiding had hij wel de wens tot samenwerking met de Nederlanders aangetroffen, doch in de lagere regionen bevonden zich maar al te veel "exuberant nationalists", die van iedere samenwerking met het Westen wars waren.

Het Punt Vier Program besprekende en daarbij ingaande op de onzerzijds uitgesproken vrees, dat de Verenigde Naties wel eens een te matig gebruik van de vele Nederlandse experts zouden maken op grond van het zo dikwijls toegepaste quota systeem, zeide de heer Hayes, dat de Amerikaanse Regering zich met kracht zal verzetten tegen pogingen dit systeem bij technische bijstand plannen ten uitvoer te brengen. Dit zou, behalve volkomen onjuist, ook praktisch ondoenlijk zijn. Hij beaamde echter, dat het reeds aan de heer Hickerson uiteengezette verloop van de uitzending van een technische missie naar Indonesië vanwege de Verenigde Naties een bedenkelijk symptoom was. Voor wat de Amerikaanse plannen betref verklaarde de zegsman, dat, waar de Amerikaanse Regering nog beschikt over fondsen oorspronkelijk bestemd voor steun aan China, waarvan slechts een gedeelte aan Formosa en een fractie (ter bestrijding van de hongersnood) aan Communistisch China ten goede zal komen, en daarenboven beschikt over de 35 miljoen dollars die door het Congress reeds zijn geautoriseerd, men reeds onmiddellijk een begin zal kunnen maken met technische bijstand voor Zuid-Cost-Azië.

Voor wat Nieuw-Guinea betreft merkte hij op, dat, waar het hier een koloniaal gebied betref, verzoeken tot financiële steun voor "technical assistance" door de Nederlandse Regering via de E.C.A. zouden moeten worden ingediend evenals zulks door de andere koloniale mogendheden voor hun gebieden geschiedt. In dit verband stelde de heer Hayes de vraag of verwacht kan worden dat Nieuw-Guinea ook na 1 Januari 1951 nog onder Nederlandse souvereiniteit zal zijn, waarop dezerzijds bevestigend werd geantwoord.

De heer Kotschnig.

De heer Kotschnig, die van Oostenrijkse afkomst is en Nederland goed kent, toonde veel begrip te hebben voor de aan hem gegeven uiteenzetting inzake de wenselijkheid ruim gebruik te maken van Nederlandse experts bij de ten uitvoerbrenging van zowel het Amerikaanse als het Verenigde Naties Punt Vier Program. Ook verklaarde hij, dat de reeds door Harer Majesteits ambassade terzake gegeven betogen met begrip en sympathie waren ontvangen. Hoewel hijzelf alsmede Miss Dennis zich realiseerden, dat de zeer onbevredigende ontwikkeling in Indonesië het probleem van het teveel aan technische en koloniale experts voor Nederland had verscherpt, adviseerden zij dit niet als argument naar voren te brengen bij de komende Verenigde Naties zittingen. Dit om ongunstige repercussies van de zijde der vertegenwoordigers der Zuid-Oost-Aziatische staten af te snijden.

Dezerzijds werd verklaard dat wij niet de bedoeling hebben een en ander bij openbare besprekingen naar voren te brengen, doch dat het nuttig is dat de met ons bevriende regeringen van de stand van zaken op de hoogte zijn.

De heer Kotschnig verklaarde nog dat het State Department alle waardering had voor de actieve wijze waarop Nederland haar plannen voor deelneming aan de technische hulp programma's reeds heeft ontworpen. Indien, zo verklaarde hij, bij de aanstaande conferentie de Nederlandse Delegation gedetailleerde lijsten met aantallen en qualificaties der beschikbare experts zou kunnen indienen dan zouden wij ongetwijfeld een grote voorsprong op de meeste andere landen bezitten.

- - -

Samenvattend werd uit deze gesprekken de stellige indruk verkregen, dat de Amerikaanse Regering niet ongenegen zal zijn zo mogelijk tegemoet te komen aan Nederlandse verlangens inzake het gebruik maken van onze beschikbare experts bij de uitvoering van haar eigen programma. Ook lijkt het waarschijnlijk, dat de Amerikaanse Delegation bij de aanstaande conferentie zich krachtig zal verzetten tegen eventuele pogingen de technische bijstand programma's voor wat betreft het gebruik van experts te baseren op principes van regionale quota of in dit opzicht rekening te houden met de meerdere of mindere financiële bijdragen der diverse landen.

Voor wat het probleem Nieuw-Guinea betreft werd eensdeels groot begrip getoond voor de Nederlandse argumentatie, dat de soevereiniteit aan ons land behoort te blijven.

Van de andere

Van de andere zijde bleek ook, dat de Amerikaanse Regering zeer hoopt, dat de kwestie niet voor de Veiligheidsraad zal komen. Vandaar dat ik mij niet aan de gedachte kan onttrekken, dat de Amerikaanse Regering hoopt dat Nederland tenslotte wel geneigd zal zijn tot vergaande tegemoetkoming aan de Indonesische verlangens en daardoor de Westerse grote mogelijkheden een voor hen onaangenaam en lastig partij kiezen zal besparen. Waar echter de rechtvaardigheid van ons standpunt in deze kwestie (in tegenstelling tot de door de Amerikaanse Regering in het verleden aangenomen standpunt voor wat betreft de eigenlijke Indonesische kwestie) niet wordt ontkend en tevens wordt ingezien dat, zij het in mindere mate, het ook een Amerikaans belang is, dat Nederland soeverein blijft over Westelijk Nieuw-Guinea, is niet te verwachten dat actieve tegenwerking van de zijde van Amerika zal worden ontmoet wanneer ons land deze soevereiniteit niet af zal dragen. Vandaar dat het ongetwijfeld zijn nut zal hebben, indien bij voorkomende gelegenheden de Amerikanen duidelijk wordt gemaakt, dat Nederland ten volle vast zal houden aan het in April ingenomen standpunt.

Een der middelen hiertoe zou kunnen zijn indien vanwege Nederland spoedig een verzoek om "technical assistance" voor de ontwikkeling van Nieuw-Guinea bij de E.C.A. werd ingediend. Zoals hierboven uiteengezet werd dit punt reeds door de heer Hayes ter sprake gebracht. Bovendien is te bedenken, dat, wanneer de Amerikaanse Regering zich realiseert, dat de Nieuw-Guinea kwestie slechts buiten de Veiligheidsraad zal kunnen worden gehouden, indien intijds op de Indonesiërs de nodige pressie wordt uitgeoefend, zij er misschien toe zal besluiten haar invloed in de door ons gewenste zin te Djakarta-geldend te maken.

J.L.

New York, 23 Mei 1950